

Kako se sprovodi brojanje?

Različite populacije ciljanih vrsta zahtevaju posebne monitoring šeme. Metodologije IWC-a podrazumevaju jednu posetu lokalitetu sredinom januara u Evropi, Africi i zapadnoj Aziji. Ipak, neke grupe vrsta kao što su guske, labudovi, morske patke i šljugarice na poljoprivrednim područjima u nekim delovima njihovih zimovališta zahtevaju posebne popise, koji su organizovani u saradnji sa relevantnim specijalističkim grupama.

Standardizacija načina prikupljanja podataka je ključni princip IWC brojanja. Važno je da se isti lokaliteti obilaze na isti način svake zime i time maksimalno poveća validnost upoređivanja brojnosti iz godine u godinu. Na državnom nivou, nacionalni koordinatori imaju ključnu ulogu u standardizovanju brojanja, dok brojači slobodno treba da se konsultuju sa načinom prikupljanja i slanja podataka.

Pridružite nam se!

Više informacija na: www.pticesrbije.rs

O nama

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije (DZPPS) osnovano je 18.11.1989. godine i jedno je od najstarijih prirodnjačkih nevladinih organizacija u Srbiji. Do 2010. radilo je pod imenom Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Vojvodine.

DZPPS okuplja pojedince i institucije koje se brinu za ptice u Srbiji u mrežu aktivnih članova, uspostavlja i održava partnerske odnose sa ornitološkim organizacijama širom Evrope putem učestvovanja u zajedničkim projektima. Društvo svoj rad zasniva na proučavanju i zaštiti divljih ptica i njihovih staništa.

Koordinator međunarodnog popisa ptica vodenih staništa u ime DZPPS je Marko Šćiban: sciban.marko@gmail.com

euRONATUR

Štampanje ovog lifleta se sprovodi uz finansijsku podršku Fondacije „EuroNatur“ (www.euronatur.org) iz Nemačke kao deo projekta “International Waterbird Census (IWC) workshops and training for amateur Serbian field ornithologists”.

Projekat realizuje:

Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije

Adresa: Radnička 20a, 21000 Novi Sad

Telefon: 021/4896-306; Faks: 021/6616-252

E-mail sekretara: mtucakov@eunet.rs

Web site: www.pticesrbije.rs

Odgovorna osoba za projekat: Marko Šćiban

Autori teksta: Marko Šćiban, Miloš Popović

Dizajn i fotografije: Katarina Paunović

Izdavač: Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije

Zimski popis ptica vodenih staništa u Srbiji

**DRUŠTVO ZA ZAŠTITU I
PROUČAVANJE PTICA SRBIJE**

Uopšteno o zimskom popisu

Međunarodni popis ptica vodenih staništa - IWC (International Waterbird Census) traje od 1967. godine i danas obuhvata više od 25.000 lokaliteta u preko 100 zemalja. U svakoj državi nacionalni koordinatori rade sa mrežom saradnika (profesionalaca i amatera) koji obezbeđuju podatke o pticama vodenih staništa. Ukupno, više od 15.000 volontera redovno šalje podatke i na taj način IWC čine najvećom globalnom monitoring šemom.

IWC u Srbiji

IWC monitoring program u Srbiji se sprovodi različitim intenzitetom još od 1982. godine. U tom period, istraživanja su uglavnom bila usmerena na Dunav koji je naše najvažnije zimsko okupljalište ptica vodenih staništa. Od 2012. akcenat monitoringa pored Dunava usmeren je i na druge lokalitete i kategorije vodenih staništa. Teritorija Srbije podeljena je na osam regiona i na tokove velikih reka. Obilaze se sva vodena staništa, i druga staništa na kojima se sakupljaju ciljane vrste ptica. Lokaliteti su definisani na monitoring jedinice i deonice (reka, kanala).

Do sada je na IWC-u u Srbiji beleženo 90 vrsta ptica vodenih staništa, a procenjuje se da kod nas zimuje oko 400.000 jedinki. Najznačajniji lokalitet je Labudovo okno na Dunavu sa preko 46.000 ptica. Do sada je na IWC-u najviše učestvovalo 180 brojača-volontera.

Zašto zimi brojimo ptice?

Ptice vodenih staništa prelaze hiljade i desetine hiljada kilometara svake godine tokom njihovog redovne seobe između gnezdišnih i negnezdišnih područja. Usled toga, mnoge države dele odgovornost za praćenje i upravljanje njihovim populacijama. Jedan od najefektnijih načina monitoringa ptica vodenih staništa jeste prebrojavanje na njihovim zimovalištima, jer se tada zbog preživljavanja nepovoljnih zimskih uslova ptice koncentrišu na manjim ili većim područjima. Iz tog razloga su zimovališta od neprocenjivog značaja za opstanak ptica. Na žalost, mnoga tradicionalno značajna zimovališta danas su uništena ili narušena čovekovim delovanjem: razvojem poljoprivrede, industrije, turizma, (krivo)lovom. Zbog toga ptice često nemaju dovoljno snage da uspešno stignu do svojih odredišta tokom duge i iscrpljujuće seobe.

Ko koordinira zimska brojanja?

Wetlands International (WI) jedna je od najvećih globalnih nevladinih organizacija koje se bave očuvanjem i restauracijom ugroženih vodenih staništa. WI između ostalog podržava i koordinira zimsko brojanje ptica vodenih staništa (IWC), održava kontakt sa nacionalnim koordinatorima, te objedinjuje podatke sa brojanja u vidu redovnih izveštaja koje objavljuju na sajtu www.wetlands.org.

Ko doprinosi monitoringu?

Najveći doprinos monitoringu ptica vodenih staništa na Afričko-evroazijskom migratornom putu su volonteri, posmatrači ptica, profesionalci. U većini zemalja popis je koordinisan profesionalno i u mnogo država profesionalci rade većinu terenskog rada (iako obično na volonterskoj osnovi). Organizacije koje koordinišu različite aspekte naprednijih monitoringa ptica vodenih staništa, nacionalni koordinatori i njihove mreže saradnika zajedno formiraju partnerstvo za monitoring ptica vodenih staništa (Waterbird Monitoring Partnership).

Za šta se koriste podaci sa brojanja?

Podaci sa brojanja koje prikupljaju volonteri i organizacije podržavaju istraživanja ptica vodenih staništa i pomažu pri donošenju odluka u vezi sa zaštitom ptica i prirode. Oni se takođe koriste u naučnim istraživanjima koja pomažu zaštitu ptica i njihovih staništa. Wetlands International koristi ove informacije za:

- procenu veličina populacija ptica vodenih staništa,
- procenu populacionih trendova ptica vodenih staništa,
- izradu redovnih nacionalnih izveštaja u vezi sa pticama vodenih staništa i
- formiranje mreže kritičnih lokaliteta (Critical Site Network Tool).